

Téma: 20. století – století propagandy (opakování událostí 20. století prostřednictvím propagandistických plakátů)

Východiska a cíle hodiny

V nestandardní hodině si žáci pomocí reprodukcí dobových propagandistických plakátů zopakují nejdůležitější události dějin 20. století a upevní si časovou orientaci v těchto dějinách. Skrze podstatu jednotlivých plakátů by mělo dojít k upevnění hodnotové orientace žáků nejen ve vztahu k dějinám, ale také ve vztahu k dnešnímu společenskému a politickému dění.

Zařazení do výuky

Vzhledem k tomu, že se jedná o hodinu sloužící k opakování dějin 20. století, je dobré ji zařadit na konec 4. ročníku, tedy po té, co je daná látka probrána.

Průřezová témata hodiny

mediální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky

pracovní listy (verze A, B, C), powerpointová prezentace, tabule, magnety, vytištěné plakáty

ČASOVÉ ROZLOŽENÍ AKTIVIT		
Časová dotace	Druh aktivity	Náplň
7 minut	motivace	animovaný film Duffy - The Commando
7 minut	brainstorming	Co je to propaganda?
10 minut	skupinová práce	vyplňování pracovních listů
7 minut	prezentace výsledků a	časová osa
9 minut	prezentace výsledků b	obsah sdělení plakátů
2 minuty	aktualizace	politické plakáty dnes

Motivace

Animovaný film Duffy - The Commando (1943)

<https://www.youtube.com/watch?v=0ngETXxI5pg> – v originálním znění (aj) s titulky (aj)

Možno i jiných krátkých animovaných filmů, např. Donald Duck: Commando Duck

(<https://www.youtube.com/watch?v=4XVRR1F1DPA>), The Ductators

(<https://www.youtube.com/watch?v=KsBG34TSJJ4>), a mnoho dalších

Brainstorming

Žáci dostanou příležitost společně svými nápady vytvořit definici propagandy. Jednotlivé nápady budou heslovitě zapisovány pod heslo propaganda na část tabule.

Skupinová práce

Žáci budou rozděleni do tří skupin, každá skupina obdrží odpovídající pracovní listy. Jejich úkolem bude jednotlivé listy vyplnit. Informace na listech obsažené budou sloužit skupinou zvoleným mluvčím (každá skupina si zvolí 2 mluvčí: mluvčího A a mluvčího B), kteří posléze výsledky odprezentují před celou třídou. Zatímco budou žáci pracovat ve skupinách, vyučující připraví na druhou část tabule časovou osu s daty: 1915, 1917, 1919, 1933, 1937, 1942, 1947, 1953 a 1986.

Prezentace výsledků A

Mluvčí A z každé skupiny obdrží vytištěné tytéž plakáty, nad kterými žáci dané skupiny uvažovali při skupinové práci. Jejich úkolem bude jednotlivé plakáty pomocí magnetů umístit na časovou osu. Práce bude sloužit nejen ke zveřejnění části závěrů skupiny, ale také k případné diskusi mezi mluvčími nad časovou posloupností jednotlivých událostí.

Prezentace výsledků B

Mluvčí B z každé skupiny předstoupí před tabuli s vyplněným pracovním listem a bude připraven prezentovat své závěry ohledně vydedukovaného obsahu sdělení jednotlivých plakátů. Výstup bude vždy bezprostředně navazovat na slide prezentace připravené učitelem, ve které budou plakáty umístěny dle roku jejich vzniku. Následující slide bude vždy obsahovat správné informace, na jejichž základě si žáci budou moci případné chybné návrhy opravit. (příklad: Na slidu se objeví plakát obsažený na pracovním listu skupiny A, pověřený mluvčí dané skupiny se ujme slova a odprezentuje navrhované znění textu části plakátu. Učitel poté přepne na další slide, který obsahuje správné znění.) Takto bude postupováno chronologicky až do posledního plakátu.

Aktualizace

Na posledním slidu prezentace budou umístěny současné politické plakáty (aniž by byla jakákoliv politická strana zvýhodňována či očeňována). Tento slide společně s komentářem učitele by měl vést studenty k zamyšlení nad zjednodušujícími hesly soudobé mediální a politické komunikace.

Zdroje

Jan Blinky, Plakát jako médium propagandy, MU Brno 2010.

James Aulich, *Válečné plakáty: Zbraně hromadné komunikace*, Praha 2009.

<http://chinese posters.net>

<http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/valecna-propaganda-za-1-svetove-valky/>

<http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/propaganda-predstaveni-fenomenu/>

https://en.wikipedia.org/wiki/American_propaganda_during_World_War_II

<https://www.youtube.com/watch?v=0ngETXxI5pg>